Matica Srpska
tp—A.
NOVISAD

1 dinár, 2 lei, 8 márka, 1 sokol

BACSMEGYEI NAPLÓ

XXIII. évfolyam | Subotica, csütörtök 1922. augusztus 24. | 230. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délben
TELEFON SZÁM: Kiadóhivatal 8—58, szerkesztőség 5—10

Előfizetési ár: negyedévre 90· —dinár

SZERKESZTŐSÉG: Kralja Alexandra-ulica 4 szám alatt
Kiadóhivatal: Kralja Alexandra-ulica 1 (Leibach-palota)

Jó szomszédság

Nincsics, az SHS. királyság külügyminisztere magához kérette az ujságirókat s előttük megtartotta külügyi expozéját.

Az ország külügyi politikáját az események akkor állitják döntő fontosságu elhatározások elé, ami kor a parlament szünetel s a politikai élet kiesett a tömegek érdeklődéséből. Az abbáziai tárgyalások előtt, a marienbádi találkozás küszöbén, a prágai tárgyalások befejezése előtt, a bolgár kérdés kinyulása közben nem maradhat vissza az ország külpolitikája is. Tájékoztatni kell a tömegeket, hogy a nyilatkozatok visszhangjára, mint döntő jelentőségü érvre lehessen hivatkozni ott, ahol népek millióinak érdekei fölött tanácskoznak és döntenek a kiválasztottak.

Szivesen állapitjuk meg, hogy az ország külpolitikájának békés az irányzata. Hadi célok nem hevitik, háborus feszültség nem nyugtalanitja, a hatalom, föld és nép megszerzett birtokállományának erővel, de békével való csorbitatlan megvédése: ez ma az SHS. királyság külpolitikájának programja.

Mégis azt látjuk, hogy ez a bé külékenység nem egyformán meleg délre és északra, hogy a közeledés őszinte vágyát régi emlékek jobban hütik le, mintahogy jövőbeli érdekek melengetni tudják. És azt is látni kell, hogy a határok biztonsága forditott arányban áll a határon tul élő népek hez való közeledés őszinteségével. Az albán határ állandóan vérzik, a bolgár határ nyitott kapu a haramiák előtt s Albániával és Bulgáriával való teljes békére mégis sokkal tevékenyebben törekszik a külügyi politika, mint azzal az országgal való békekötésre, melytől semmi tartani valója nincs.

Miért van ez igy? Miért van az, hogy Bulgáriával két háboru véres emlékei után, állandó diplomáciai torzsalkodás közben s olyan nemzetközi jogbiztonság mellett, mely az SHS. királyság egész vidékeit rablótámadásokkal fenyegeti, az SHS. királyság mégis sokkal őszintébben és eredményesebben keresi a békéhez vezető utat, mint Magyarországgal? Hiszen a nemzetiségi sérelmek emlékei itt is ugy élnek, itt is került szerb terület bolgár fennhatóság alá s bolgár terület került véglegesen a jugoszláv államtestbe. S mégis a jelek azt mutatják, hogy egyedül Bulgárián mulik, hogy az SHS. királysággal a fentartás nélküli béke állapotába kerüljön.

Albánia példája ugyanerre mutat. Állandó harcok nyugtalanitották a közvéleményt, háborura készülődés izgalmait és áldozatait idézték föl az albán események, népszövetségi tárgyalások elhuzódó bizonytalansága s kontradiktorius csatája élesitette ki a két ország közti viszonyt. S Albániával szemben a jogállapot helyreállitásán mulik csak a békés állapot helyreállása.

Olaszországgal kevés idő előtt már majdnem háboruig fokozódott a diplomáciai ellentét. Az olaszok vonakodtak kiüriteni a Jugoszláviának itélt területeket, a szláv lakosságot bántalmazták, a szláv kisebbségek jogait nem ismerik el, a fiumei kérdésben morális támogatással s fegyveres erővel segitettek olyan vállalkozást, mely az SHS. királyság nemzetközi szerződéseiben biztositott jogait akarta megsemmisiteni. A két nép közti feszültség olykor fegyveres összecsapásokban is kirobbant. Olaszország menedéket s bizonyos fokig politikai támogatást is adott azoknak a montenegrói menekülteknek, akik minden eszközt megkiséreltek az államegység elleni törekvésükben. S a rapallói szerződéstől az abbáziai tárgyalások előkészitéséig minden jelenség azt mutatja, hogy az Olaszországgal való tökéletes béke is csak az olasz részről okozott sérelmek elintézésén mulik.

Ha annak a békés szándéknak, melyet az ellenséges Albánia, Bulgária s ha nem is ellenséges, de legalább is barátságtalan magatartásu Olaszországgal szemben pazarol az SHS. királyság külpolitikája, csak a felét mutatná Magyarország felé, akkor mindent megtenne annak érdekében, hogy a két ország között helyreálljon a mindkét ország érdekét egyformán szolgáló fentartásnélküli béke és zavartalan harmónia.

A kiviteli vámok felemelésével védekezik a kormány a drágaság ellen

— Az élelmiszerellátást a földmüves szövetkezetekre bizzák — A belpolitika hirei

A kormány tovább folytatja megkezdett intézkedéseit a drágaság leküzdésére. A keddi minisztertanácson elfogadták a drágaság elleni bizottság javaslatait *a kiviteli vámok felemeléséről*. A buzára és rozsra kilogramonként 1·50 dinár, tengeri 1 dinár, kukoricalisztre 1·10, árpára 1, babra 2, burgonyára 1, hagymára 2 dinár kiviteli vámot vetettek. A magas zsirvámok kijátszásának megakadályozására hizott sertésre 60 kgon felül akár élő, akár levágott állapotban, darabonként 1000 dinár kiviteli vámot vetettek ki. *A széna és szálas takarmány kivitelét teljesen megtiltották.*

Foglalkozott a minisztertanács a földmüves párt javaslataival is, mely nagyvonalu tervet javasol a drágaság leküzdésére. *Az élelmiszerszállitást a földmüves szövetkezetekre kivánja bizni*, ahol ilyenek nem volnának, megfelelő szervek alakitásával. Ezeknek kizárólagos jogot követelnek az élelmiszerek összevásárlására, viszont ezek önköltségi áron adnák tovább a fogyasztóknak, a szegényeknek pedig a gazdasági év végéig hitelbe. Erre a célra *a kormány megfelelő pénzösszeget bocsásson a szövetkezetek rendelkezésére.* Az állami uradalmak egész termését a passziv vidékek élelmezésére kell forditani, ahova a vasut azt díjmentesen szállitsa el. A minisztertanács elhatározta, hogy ezeket a javaslatokat megfontolás tárgyává teszi, ha ilyen intézkedések szüksége felmerülne.

Szerdán délelőtt 11 órától 1 óráig szintén a drágaság kérdésével foglalkozott a minisztertanács, végleges határozatokat azonban nem hoztak.

A *malomtulajdonosokkal* folytatott három napos tanácskozásokat a kormány szerdán végleg abba hagyta. A molnárok minden javaslatát elfogadhatatlannak találták a kormány kiküldöttei. Igy most a kormány a malmosok ellenére fog a malmok bevonásáról a drágaság elleni küzdelembe határozni.

Beograd a Vajdaságban vásárol élelmiszert

Beogradból jelentik: A községtanács elhatározta, hogy bizottságot küld ki a Vajdaságba, hogy ott megfelelő mennyiségü élelmiszert vásároljon össze. Ezzel az élelmiszer quantummal akarja Beograd városa a lakosság téli élelmiszerszükségletét biztositani.

Tárgyalások György herceg helyzetéről

Beogradból jelentik: Szerdán délelőtt *Hadzsics* tábornok, Sándor király első adjutánsa, meglátogatta a miniszterelnököt helyettesitő *Timotijevics* belügyminisztert. A tárgyalásról nem adtak ki kommünikét, de beavatottak szerint megint György herceg ügyeinek végleges rendezéséről volt szó és a hadsegéd a király álláspontját ismertette a helyettes kormányelnökkel.

Pasics Marienbádban

Prágából jelentik: Pasics Nikola miniszterelnök szerdán délután megérkezett Marienbádba. Pasics kiséretében husz tisztviselő van, akik a szövetségi szerződésről való tárgyalások mellett a technikai munkalatok ellátására szükségesek. *Vosnyák* prágai jugoszláv követ szintén Marienbádban tartózkodik.

A szlovéniai bányászsztrájk

Beogradból jelentik: A trifeili szénbányákban kitört bányászsztrájk kérdése élénken foglalkoztatja a beogradi közvéleményt. Különösen az ad a sztrájknak nagy jelentőséget, hogy az őszi szállitási kampány előtt a vasutak tartalék szénkészletek nélkül állanak és huzamosabb ideig tartó sztrájk a forgalmat teljesen paralizálná. Annál is inkább, mert a magyar bányászsztrájk miatt Pécsről is jó ideje kevesebb szén érkezik. A kormány elhatározta, hogy maga veszi kezébe a sztrájk leszerelését, esetleg a társaságra gyakorlandó nyomással is, mert a bérek nyilvánvalóan tulságosan alacsonyak.

Az Obzor Radics ellen

Zagrebből jelentik: Az Obzor szerdai számában Radicsnak azzal a kijelentésével foglalkozik, hogy nem hajlandó az urakkal együttműködni. Ez a lépés az Obzor szerint a horvát nép gyöngitését jelenti. Radicsnak ama kijelentésével, hogy a köztársaság a parasztság elsőrangu érdeke és hogy csak azokkal a pártokkal kooperálhat, melyek szintén ezen az alapon állanak, szembeállitja Rádics régebbi álláspontját, melyet még egy év előtt elfoglalt. Radics eddig is tudta, hogy a blokkban levő pártok közt kisebb-nagyobb ellentétek vannak, de a cél közös, a horvát nemzet önrendelkezése. Akkor még nem feszélyezte némelyek monarchista fölfogása. Különben is, hogy milyen legyen az államforma, az csak taktikai kérdés, a parasztság kérdése pedig szociális probléma. Foglalkozik a lap a blokk partjainak a választásban való közös részvételének kérdésével is és megállapitja, hogy ebben a kérdésben az urak és parasztok problémája nem lehet döntő.

Rádics nyilatkozata tehát már megindi otta a lavinát a blokk pomlására.

Elkobzott sarajevói ujságok

Sarajevóból jelentik: A rendőrség elkobozta a *Večernja Posta* és a *Hrvatska Sloga* cimü napilapok szerdai számát. Az elkobzás oka az, hogy a lapok, mind a kettő a horvát blokk orgánuma, a György herceg és a kormány között kitört konfliktust meg nem engedett módon kommentálták. A lapok ellen a bünvádi eljárást is meginditotta az ügyészség.

A nemzetközi Duna

A Tiszát részben nemzetközivé nyilvánitották — A hadihajók forgalma — A magyar külügyi bizottság ülése

Budapestről jelentik: A magyar nemzetgyülés külügyi, közjogi és közlekedésügyi bizottsága együttes ülést tartott, amelyen a Dunára vonatkozó végleges szabályzat megállapitása tárgyában 1921 julius 23-án Párisban kelt egyezség becikkelyezéséről szóló törvényjavaslatot tárgyalták.

A bizottság előtt a javaslatot *Bánffy* Miklós gróf külügyminiszter ismertette és rámutatott arra, hogy a szabályzat rendelkezései sok tekintetben nem felelnek meg a magyar érdekeknek. A szabályzat a trianoni szerződés rendelkezéseire hivatkozik, minélfogva ezek a rendelkezések igen előnytelenek Magyarország szempontjából. Mégis sikerült bizonyos előrehaladást tenni, különösen a nemzetköziség kimondása tekintetében, amennyiben nemcsak a Dunára, de a Szamos torkolatán tul Tiszaujlakig terjedő Tisza-vonalra is kimondották a nemzetköziséget. *A Ferenc-csatorna nemzetközivé tétele nem sikerült.* Az egyezségbe felvették azt a rendelkezést is, hogy magántulajdonban lévő vagy bérbeadott kikötők nincsenek kötelezve az egyenlő elbánásra. Sikerült keresztülvinni azt is, — és ebben Magyarországnak nagy érdeke van — hogy egészségügyi és állategészségügyi intézkedések szükségessége esetén az érdekelt államok a forgalmat tilalmazhatják. A hadihajók dunai forgalma tekintetében a magyar kormány jegyzékkel fordult a szomszéd és a Dunát használó államokhoz, amelyben kijelentette, hogy *ragaszkodik a Duna nemzetközi jellegéhez*, vagyis ahhoz, hogy bizonyos parti körletben a viz a parttulajdonos kerületének számit és e területre hadihajókat csak előzetes értesités mellett bocsát be. Erre a jegyzékre válasz nem érkezett ugyan, de a nagyhatalmak kivánságukat a jegyzék vétele óta honorálják. *Az egyezség a szabadtransitót minden irányban biztositja.*

A bizottság a külügyminiszter előadása alapján a törvényjavaslatot mind általánosságban, mind pedig részleteiben vita nélkül elfogadta.

Az Alexandar-utcán

be akarják tiltani a villamos közlekedést

Nem javitja a villanytársulat a sinek közötti utcaburkolatot

Subotica városa és a vele szerződéses viszonyban lévő villanytársulat között az utóbbi időben egymást érik a komolyabb surlódások. Most, hogy a sándori vonal kiépitése körül felmerült nézeteltérések már elsimultak és az uj vonal épitéséhez már hozzá is kezdtek, a villamosvasuti részvénytársaság egy másik szerződésszerü kötelezettségének be nem tartása okoz surlódást.

A villamosvasut igazgatóságának ugyanis kötelessége volna a villamossinek közötti utcaburkolatot, valamint a sinpártól jobbra és balra eső félméteres kövezet vagy aszfaltrészt állandóan rendben tartani. A suboticai villanytelep igazgatósága azonban már régebben nem tesz eleget szerződésszerü kötelezettségének, aminek következtében a villamossinek közötti utcaburkolat a legtöbb helyen már megrongálódott és a forgalmat sulyosan akadályozza. Igy különösen tapasztalható ez az Alexandrova-utcán, de nem jobb a helyzet más utcavonalakon sem.

A városi tanács már több izben felszólitotta a villamosvasut igazgatóságát, hogy haladéktalanul javitsa meg az utcaburkolatnak a villamos vonal mentén fekvő részét, azonban az igazgatóság mindezideig nem reagált a többszöri felszólitásokra. Most, hogy a városi tanács az egész város területén kijavittatja az aszfalt-burkolatot, a kérdés ismét aktuálissá vált és ezért a város tanácsa most a legerélyesebb lépésre szánta el magát, arra az esetre, ha a villamosvasut igazgatósága nem tenne eleget kötelezettségének.

Szerdán délelőtt ebben az ügyben tárgyalások is folytak a városházán a villanytelep igazgatósága és a városi tanács között. Ha a villamostársulat záros határidőn belül nem javitja meg a megrongált uttestet, ugy a rendőrség arra is kész, hogy a villamosforgalmat egyes utvonalakon, igy magán az Alexandrova-utcán is beszüntesse, mindaddig, amig a javitások nem készülnek el, miután a mostani helyzet már egész komoly veszedelmeket jelent az utcai forgalomra nézve.

Az uj belügyminiszter a rendőri brutalitások ellen

Senkit sem szabad bántalmazni — Legyen vége a rendőri brutalitásoknak

Timotievics Koszta, az uj belügyminiszter, 25957—922. szám alatt egyes rendőrségi szerveknek visszaélései folytán a következő rendeletet adta ki:

A nyilvánosság előtt több oldalról hangzottak el olyan vádak, hogy egyes rendőri szervek megsértik a törvényeket és a polgárok személyes szabadságát. Törvényeink sehol sem szabnak ki testi büntetést vagy botozást, sőt ellenkezőleg, a törvény ezeket tiltja és büntetést állapit meg azok ellen, akik ezt elkövetik.

A polgárok személyes szabadsága az ország alkotmányában van biztositva. A hatóságok első sorban kötelesek az alkotmányt és a törvényt tiszteletben tartani és ha ők akár saját maguk, akár pedig közegeik által, bármiféle körülmények között *ütik, botozzák vagy bántalmazzák a polgárokat, akkor megsértik az alkotmányt és a törvényeket.*

A polgárokkal szemben a hatóságoknak semmiféle körülmények között sem szabad megfeledkezniök arról, hogy oly cselekményektől tartózkodniok kell, amelyeket az alkotmány és a törvények tiltanak.

Nem lehet különbséget tenni a bánásmód tekintetében amiatt, hogy a polgár van-e itélve vagy nem, hogy a rendőrség elővezette-e vagy hogy bünös-e, vagy ártatlan, vagy pedig általában mint szokásos bünöző ismeretes. Senkit sem szabad ütni és mindenkit azzal a büntetéssel kell sujtani, amit a törvény arra előir.

Elhatároztam, hogy ezeknek a jelenségeknek véget vetek és ezért a következőket rendelem el:

1. a hatóságok a legszigorubban engedelmeskedjenek az alkotmánynak és az országos törvényeknek, amelyek a polgárok botozását nem hogy nem engedik meg, hanem büntetik;

2. hogy a rendőrkapitányok és csendőrparancsnokok azonnal ismertessék ezt alantasaikkal;

3. a rendőri és csendőri hatóságok szigoruan kisérjék figyelemmel, hogy ily jelenségek ne forduljanak elő és mihelyt ily eset mégis előfordulna, hivatalosan vizsgálják meg, az ellene vétőket adják át az illetékes biróságnak megbüntetés végett, egyben pedig értesitsék fölöttes hatóságukat.

Nagy sulyt helyezek arra, hogy ezek a visszaélések egyszer s mindenkorra megszünjenek, akárhol is történtek. Igy követeli azt az ország és maguknak az állami hatóságoknak tekintélye.

Csehország 175 milliárd osztrák korona kölcsönt folyósitott Ausztriának

— Seipel kancellár uj monarchiát tervez cseh vezetés alatt —

Seipel kancellár elutazott Prágából. Az osztrák kancellár véglegesen el szeretné intézni Ausztria sorsát és elsősorban azt a tervet vetette fel, hogy próbálják meg egycsapásra megoldani az egész keleteurópai problémát, melynek lényege szerinte az, hogy Ausztria nyiltan csatlakozzék vagy a kisántánthoz vagy esetleg Németországhoz.

Ennek a tervnek egyenes következménye lenne, hogy

leomolnának a válaszfalak a középeurópai államok között s a dunamenti államoknak ebbe a keretébe bele kellene illeszkedni Magyarországnak is.

Egyelőre, ugy látszik, hogy nincs végleges megállapodás ebben a tekintetben, mert Seipel tovább folytatta utját Németországba, ahová már meg is érkezett. Közben Csehország folyósitotta az Ausztriának megszavazott 175 milliárd osztrák koronányi kölcsönt, ami mindenesetre annak a jele, hogy Csehország nem akarja kiereszteni érdekköréből a haldokló Ausztriát. Seipel kancellár berlini tárgyalásai fogják most eldönteni, hogy Ausztria remélhet-e valamit a Németországhoz való csatlakozás lehetőségétől s hogy Ausztria kihez fog végeredményben csatlakozni, a kisántánthoz-e vagy a német birodalomhoz?

Csehország 175 milliárd osztrák korona kölcsönt folyósitott Ausztriának.

Prágából jelentik, hogy

már folyósitották a Csehország részéről Ausztria számára megszavazott 175 milliárd osztrák korona hitelt.

A kiutalás eddig azért maradt el, mert a csehszlovák álláspont szerint Ausztria nem teljesitette a hitel nyujtása ellenében kiszabott feltételeket. A mostani folyósitás összefüggésben van Seipel kancellár és Benes miniszterelnök tegnapi megbeszéléseivel.

Seipel kancellár Berlinben.

Berlinből jelentik: Seipel dr. osztrák szövetségi kancellár tiszteletére vacsorát rendeztek, amelyen a birodalmi elnök is részt vett. Szerdán délben az osztrák követségen ebédet adtak, amely után az osztrák kancellár a sajtót fogadta és tájékoztatta utjának eddigi eredményéről.

A francia sajtó sürgeti a szláv korridort.

A küszöbön álló marienbádi konferenciával a nagyántánt sajtója is részletesen foglalkozik. A *Cablogramme* vezércikke szerint Középeurópában teljes káosz uralkodik s a kisántánt államai egymásra féltékenykednek. A dunai Európa gazdasági problémája csak ugy oldható meg, ha

Bécset és Budapestet az átmenő forgalom elkerülhetetlen pontjainak tekintik Prága, Beográd és Bukarest között.

Amig a kisántánt visszautasitja ezt a gazdasági és földrajzi igazságot, mindaddig a marienbádihoz hasonló összejövetelek csupán Prága és Beográd helyi és partikuláris érdekeit szolgáltatják.

A *Journal des Debats* is vezércikkben hangoztatja, hogy

Csehországnak és Jugoszláviának magához kell füznie Ausztriát

és hozzá kell segitenie a független állami élethez. Ily módon háttérbe szorul a Németországhoz való csatlakozás törekvése.

Ausztria állitólag Olaszországgal akar egyesülni.

Berlinből jelentik: Seipel kancellár terveire vonatkozóan különböző külföldi lapokban a legkalandosabb hirek jelentek meg. Hol Ausztriának Csehországhoz való beolvadásáról irnak, hol arról, hogy Ausztria az ántánt kormányzása alá akarja magát rendelni, legujabban pedig egy trieszti lap bécsi tudósitója azt jelenti lapjának, hogy Ausztria Olaszországgal akar egyesülni. A tudósitó természetesen olyan egyéniségekre hivatkozik, aki »Seipel kanzellár minden gondolatát ismeri« és elmondja, hogy miképpen akarják az egyesülést végrehajtani. Eszerint Ausztria politikailag, adminisztrativ, törvényhozási és pénzügyi tekintetben egyesülne Olaszországgal, természetesen közös vámterületet is alkotna a két állam és Ausztria csak nemzeti autonómiát kapna.

A *Temps* ugyancsak bécsi levelezőjétől azt a hirt kapta, hogy Seipel az ujabb cseh kölcsön fedezésére a cseh kormánynak felajánlotta az osztrák államvasutak igazgatóságának ellenőrzését.

Mindezekkel a hirekkel szemben berlini lapok megállapitják, hogy Ausztria sem Csehországgal, sem Olaszországgal nem akar egyesülni, nem kivánja az ántánt-kormányzást sem, Csehországtól nem kér kölcsönt és egyáltalán nem akar lemondani önállóságáról, ha nem egyesülhet Németországgal.

A magyar külügyminiszter a cseh—osztrák tárgyalásokról és a népszövetségi konferenciáról.

Budapestről jelentik: A Külügyi bizottság ülésén Bánffy külgyüminiszter kifejtette, hogy információja szerint az osztrák kancellár Benessel folytatott tárgyalásai során semmi pozitiv eredményt nem tudott elérni és igy a cseh—jugoszláv korridor veszélye egyelőre nem fenyeget. Azt hiszi, hogy Olaszország hajlandó lesz Ausztriának megadni a kivánt segitséget.

Az értekezlet végén gróf Bánffy Miklós külügyminiszter a *Bácsmegyei Napló* budapesti tudósitójának genfi utazásáról a következőket mondotta:

— E hó 30-án utazom Genfbe a népszövetség ülésére. A népszövetség ülésén több ügyben fel fogok szólalni és azt hiszem, hogy utam nem lesz egészen eredménytelen.

Három vagon postacsomag

vár már elvámolásra a suboticai vámhivatalnál

A vámhivataloknál már hónapok óta tartó torlódás, az elvámolás lassusága olyan akut betegsége az ország közlekedésének, amit ugylátszik még hosszu ideig megszenved a kereskedelmi élet. Talán sehol, egyetlen középeurópai országban sincsenek olyan állapotok a postaforgalomban, mint az S. H. S. királyságban. Ennek a kereskedelmi életet sulyosan érintő anomáliának — mint már számtalanszor megirtuk — egyrészt a vámhivatalnál fennálló személyzethiány az oka, másrészt a kereskedők, akik sok esetben halogatják a cimükre érkező csomagok kiváltását, ami a vámhivatalok amugy is nehéz munkáját még jobban megnehéziti. Erősen rosszabbitja a helyzetet az is, hogy a kormány által kiadott devizarendelet sok olyan formalitás betartására kötelezi a kereskedőket, amelyek az elvámolás gyors lebonyolitását direkt lehetetlenné teszik.

A suboticai vámhivatalnál ma három vagon postacsomag fekszik elvámolatlanul. A jelenlegi személyzettel

a vámhivatal ezt az óriási hátralékot hónapokig sem tudja evégezni, nem szólva arról, hogy időközben ez a három vagon jelentékeny mértékben fölszaporodik. A suboticai vámhivatal a legjobb akarattal sem tudna segíteni a helyzeten, sőt ugylátszik a kormány rendelkezésére sem állnak azok az eszközök, amelyekkel a postaforgalomnak ezt a betegségét kigyógyíthatná, mert különben lehetetlen elgondolni, hogy eddig valahogy nem próbálta volna az elvámolás nehézségeit megszüntetni.

A helybeli vámhivatal vezetője — akihez kérdést intéztünk ebben az ügyben — a következőket mondotta:

— A nagy csomagtorlódásnak nagyrészt — amint már a közönség is tudja — az az oka, hogy kevés szakerő áll rendelkezésre. A régi Szerbiának 230 vámhivatalnoka volt összesen és ez a szám is jelentékenyen megcsappant a háborus veszteségekkel. Az ujjonan felvett vámtisztviselők nagyrészének pedig még nincs elég rutinja és szakképzettsége ahhoz, hogy a fölgyülemlett munkát elvégezze és különben még belőlük is igen kevesen vannak az egyes vámhivataloknál. Nagy baj aztán az is, hogy a devizarendelet számtalan formalitása még tetézi a nehézségeket, még jobban meglassitja az elvámolás munkáját, kötelezvén a kereskedőket olyan okmányok bemutatására, amelyeket csak körülményes módon, nagy időveszteséggel tudnak rendszerint beszerezni.

A suboticai kereskedők

választott biróságának eljárási szabályzata

A pörös felek és a választott biróság eljárási módja

A suboticai kereskedelmi egyesület kebelében megalakuló választott biróság eljárási szabályzata most készült el és részletesen szabályozza azt az eljárást, amit ugy a választott biróságot igénybevevő feleknek, mint a vitás ügyekben itélkező választott biróságnak követnie kell.

A szabályzat értelmében az a fél, aki a választott biróságot igénybe akarja venni, keresetét akár irásban, akár bármely élő nyelven benyujtani tartozik a kereskedelmi egyesület titkáránál. Ezután az egyesület elnöke meghivja a feleket, hogy a biróknak kijelölése végett a kereskedelmi egyesület helyiségében jelenjenek meg, mert ellenkező esetben a birákat maga az egyesület elnöke vagy annak helyettese jelöli ki.

A jogügyi titkár a választott biróságí szerződésben kijelölt birákat a legrövidebb időn belül alakuló ülésre hivja össze. A választott birák a megalakuláskor megválasztják a tanács elnökét és nyomban kitüzik a tárgyalás határnapját.

A választott biróság előtt az eljárás minden fázisában *ügyvédi képviseletnek van helye*, de ez nem kötelező. A tárgyalásokat azután a választott biróság *azon az élőnyelven vezeti, amelyben a felek megállapodnak*, ha azt az eljáró birák valamennyien értik. Ellenesetben a tárgyalás, jegyzőkönyv és itélet nyelvét a biróság állapitja meg.

A választott biróság előtti tárgyalások *nyilvánosak*, bármelyik fél kérelmére azonban a nyilvánosságot ki lehet zárni. Ez esetben mindenik fél két bizalmi embert jelölhet ki, akik a tárgyaláson résztvehetnek. A választott birák tanácskozása azonban nem nyilvános.

A fél, akinek a kérelmére az eljárás megindul, a választott biróság rendelkezéséhez képest előlegezni tartozik a választott birósági eljárás költségeit. Hogy ki viseli végeredményben ezeket a költségeket, arról az itélet dönt. Ezenkivül a választott birósági eljárás költségei fejében a pertárgy vagy a feleknek az eljáráshoz füződő vagyoni érdeke után *négy százalékot* kell lefizetni. Ezt a százalékot azonban a biróság saját belátása szerint *leszállithatja* vagy *felemelheti*.

Fontosabb elvi kérdésekben való állásfoglalás céljából a kereskedelmi egyesület elnöke *a választott birákat teljes ülésre* hivhatja össze, amelyen a kereskedelmi egyesület elnöke vagy helyettese elnököl és amelyen az előadói tisztet az egyik jogügyi titkár tölti be.

Az eljárási szabályzat befejezésében végül hangsulyozza, hogy a választott biróság célja, hogy a hozzáforduló felek vitás ügyeiben egyezséget kiséreljen meg és ha ez nem sikerülne, ugy a kereskedelmi és forgalmi élet követelményeinek megfelelő gyors és méltányos döntést hozzon.

Az eljárási szabályzatot, melyet *Kalmár* Elemér dr. ügyvéd dolgozott ki, a kereskedelmi egyesület választmánya már elfogadta.

A kisantant vezérei

A Beogradski Dnevnik támadása Pasics és Nincsics ellen — Bratianu Szerbia régi ellensége — Benes Jugoszlávia gyöngitésére törekszik

A *Beogradski Dnevnik* a prágai és marienhádi tanácskozásokról vezércikkében foglalkozik, mely azért kelt különös feltünést, mert hosszu idő óta az első hang a beográdi sajtóban, amely nem tekinti tabunak a kisántánt vezető politikusait, hanem *éles kritikában* részesiti őket.

Pasics — mondja a cikk — *Abdul Hamid iskolájából való politikai tipus. A középeurópai viszonyokat kevéssé ismeri*, eddig a külpolitikában nem mutatott aktiv iniciativát. *Pasics* egész életében *Pétervár és Páris expositurája* volt. Mióta elmaradt az orosz segitség és Franciaország is cserben hagyta, teljesen elvesztette irányitóját és kudarcot kudarcra halmoz a külpolitikában. *Nincsics külügyminiszter a notórius középszerüség.*

Ezekkel a politikusokkal *Benes* és *Bratianu* áll szemben a konferencián. *Bratianu* Szerbia régi ellensége. Ő a főbünös abban, hogy Románia a háborúban nem teljesitette idejében Szerbiával szemben való kötelezettségeit és sokáig az ántánt és a középhatalmak között lavirozott, élelmezte Németországot és Ausztriát. Ő az oka, hogy a szerb Bánát nagy részét elvesztettük. Teljesen elárulta Bratianu a kisántántot a Károlypuccs kritikus napjaiban. Mindezen infámiája mellett Bratianu gyors és aktiv politikusnak bizonyult.

Ami *Benes* illeti, éppen olyan intrikus, mint Pasics. Számító, ambiciózus és mindenek felett agilis. Ő annak a cseh intellektuell tipusnak az inkarnációja, amelyet az osztrák rabság alakitott ki. *Mint minden rab, aki uralomra kerül, se nem kellemes, se nem szimpátikus egyéniség.* Ezért magában Csehországban sem élvez sok szimpátiát. Benes nem volt őszinte Jugoszláviával szemben Fiume és Bulgária kérdésében. Egyszerre három széken ül. *Szóliában bulgárbarát, Rómában olasz-, nálunk pedig a legnagyobb jugoszlávbarát.* Az intim szövetség Jugoszlávia és Csehszlovákia között mindkét állam számára a legegészségesebb politikai kombináció. De Benes diktátori hatalmat akar magának Közép- és Keleteurópában. Mint főminiszter akar szerepelni a mi kormányunk felett is. Hogy Pasicsot paralizálja, bevette a szövetségbe gazdasági és katonai riválisunkat, Romániát. Most már az az egyetlen kivánsága, hogy bennünket más oldalról is gyengitsen, Görögország bevonásával a szövetségbe, ahogyan annakidején *gyengitett bennünket Bernben és Marienbádban, Bánffyval és Bethlennel intrikálva.* Ezért nagy nyugtalansággal nézhetünk csak Pasicsnak és Nincsicsnek a cezaromániás Benessel és a ravasz Bratianuval folytatandó tárgyalásai elé.

Kinevezik a vajdasági püspököt

Budanovics Lajos suboticai plébános lesz az uj püspök

A vajdaság római katholikus hivei egyházi tekintetben még mindig a kalocsai érsekséghez s részben a temesvári püspökség fennhatósága alá tartoznak. Szó volt arról, hogy addig, amig a püspökség betöltésének kérdése el nem dől, a Vatikán adminisztrátort nevez ki a vajdaság területén alakitandó uj egyházmegye élére.

Az adminisztrátor müködése azonban rövidesen feleslegessé válik, mert értesülésünk szerint rövidesen megtörténik az egyházmegye megszervezése és ezt nyomon követi az uj püspök kinevezése is. A Vatikánnal most folynak a tárgyalások és ha a megegyezés létrejön, megtörténik a püspök kinevezése is.

Az uj püspök *Budanovics* Lajos suboticai plébános lesz.

Budanovics kinevezése ellen egyes radikális politikusok állást foglaltak ugyan, azonban az intervencióra maga Nincsics külügyminiszter jelentette ki, hogy *az elkésett, Budanovics kinevezésétől nem lehet eltekinteni*, mert Rómában határozottan őt kivánják püspökké kinevezni.

Budanovics érdekében Rómában állitólag Várossy Gyula ka konyabban. Budanovics az érsek feltétlen bizalmát birja még abból az időből, amikor Magyarországon kommunista uralom volt s Kalocsán az érsek személyét s életét fenyegette veszedelem. Budanovics ekkor a legteljesebb vendégbarátsággal ajánlotta fel az érseknek, hogy jőjjön át jugoszláv területre, hogy megmeneküljön a kommunisták zaklatásaitól, akik életét veszélyeztették az érseknek.

Az uj püspökség székhelye még nincs véglegesen megállapitva s még egy fontos probléma vár megoldásra, ez pedig a püspöki jövedelmek kérdése. A püspökség részére elegendő jövedelmet biztositana a kalocsai érsekségnek Bácskában levő földbirtoka. Az érsekségnek Bács község határában 20.000 katasztrális hold földbirtoka van s másut is vannak kisebb érseki birtokok. Ezek a földek azonban agrárreform alá esnek s ha azt akarják biztositani hogy az uj püspök és a püspöki káptalan méltóan reprezentálja a vajdasági katholikus hiveket, fel kellene oldani a lefoglalt területeket az agrárreform alól. Viszont elképzelni is bajos, hogy akkor, amikor minden nagybirtokot felosztanak, ujabb holtkézi birtokot statuáljanak.

Durva támadás Pasics ellen

Beográdi ujságirók egy beográdi lap ellen

Nagy kavarodást és felháborodást okozott beograd politikai- és sajtókörökben a »Videlo« cimü ellenzéki ujság egy cikke, amely éles támadást intéz Pasics miniszterelnök ellen, miközben Pasics családját sem kiméli és a miniszterelnök leányának magánéletével is foglalkozik. A királyi családdal, különösen György herceggel szemben sem tartja be a kellő tisztelet hangját az ujság. A Videlo-t ezen cikk miatt nemcsak a sajtó részesiti éles támadásokban, hanem a beogradi ujságiró szekció is rendkivüli választmányi ülésen foglalkozott vele és a tisztességes sajtó hangjába ütköző cikkért megbélyegezte.

Az ujságiró egyesület határozata azonban nem elégitette ki a vezetőség összes tagjait. Az »Epocha« szerkesztője, Risztovics Vladimir, aki legutóbb Markovics igazságügyminiszterrel támadó afférjával keltett nagy feltünést és aki a beogradi ujságiró-szekció titkára, lapjában nyilatkozatot tesz közzé. Ebben a nyilatkozatban Risztovics maga is a legkeményebben elitéli a Videlo-t irásáért. Megállapitja, hogy a cikk elsősorban Pasicsot, vagy legalább is annyira, mint György herceget támadja. Az ujságiró egyesület azonban erről nem akar tudomást venni és csak Pasicsot és családját veszi védelmébe a Videlo-val szemben. Éppen ezért kijelenti, hogy mint az egyesület titkára, nem azonositja magát mindenben a vezetőség határozatával.

Ujságirók országos kongresszusa

— Szeptember 7-, 8-, 9-én —

Beograd, Zagreb, Ljubljana, Sarajevo, Prága ujságirói Suboticán

Mint ismeretes, szeptember hó 7—8 és 9-én vendégül látja a suboticai ujságiró-szekció az ország ujságiróit, valamint számos külföldi ujságiróit.

A szekció teljes erővel végzi az ujságiró-kongresszus előkészitésének munkálatait. Protics Márk, a szekció elnöke vezetése alatt végrehajtó bizottságot alakitott, amely permanenciában lesz és minden, a kongresszussal összefüggő ügyet intéz.

A végrehajtó bizottság állandó érintkezésben van a beogradi központtal és azzal harmónikus együttműködésben intézi az ügyeket.

A kongresszusra Suboticára jönnek Beograd, Zagreb, Ljubljána, Split, Sarajevó, Prága, Pozsony, Kassa és még sok más város, valamint az egész Vajdaság ujságirói.

Nyilvánvaló ennek a fontossága a városra nézve és a város vezetősége, valamint a vármegye ehhez mértenveszik ki részüket a vendégül érkező ujságirók fogadása és megvendégelése körül. A vármegye tekintélyes összeggel járult hozzá a kongresszusi költségekhez.

Subotica pénzintézetei, vállalatai, kereskedői, szállodái és kávéai bizonyára szintén — fölismerve az ujságiró kongresszus fontosságát — támogatják a suboticai szekciót abban, hogy vendéglátói tisztének minél jobban megfelelhessen és ennek megfelelőleg áldozatkészséget fognak tanusitani.

Az ujságiró kongresszus nem egyedül az ujságirók ügye, hanem ügye a városnak, a város egész közönségének.

A kongresszus kapcsán tervbe van véve a kongresszusi tagok kirándulása Zobnaticára és a kongresszus befejezése után utazás Novisadra.

A suboticai szekció felhivja helybeli és vidéki tagjait, akik a zobnaticai kiránduláson és a novisadi utazáson résztvenni óhajtanak, hogy ezt az elnökségnél jelentsék be.

A magyar kisgazdák követelései

A keresztény ellenzék az adójavaslatok ellen

Az adójavaslatok viláiában két érdekes felszólalás várható. Miután a kompromisszumos tárgyalások meghiusultak, Gaal Gaszton már a legközelebbi ülésen elmondja nagy beszédét az adójavaslatok ellen. Szijj Bálint határozati javaslat formájában előterjeszti a kisgazdáknak a földadó progresszivitására vonatkozó követelését. Ez nagyjában megegyezik a Drózdy Győző határozati javaslatában foglaltakkal, s Szijj Bálint csupán azért terjeszti be még egyszer, hogy a pénzügyminiszter és a többség, ne legyen kénytelen ellenzéki képviselő határozati javaslatát elfogadni.

Szijj Bálint határozati javaslatának sorsától függ a kisgazdák további magatartása.

Ha a kormány honorálja a kisgazdák követelését, akkor benne maradnak az egységes pártban, ellenkező esetben többen kilépnek, mert hír szerint, több kisgazdaképviselőt figyelmeztettek választói, hogy a pénzügyminiszter adójavaslatai nem egyeznek felfogásukkal.

Az esetleg kilépő kisgazdák azonban, ha ellenzékbe mennek is, nem a Gaal Gaszton fegyvertársai lesznek. Amint nem az Meskó Zoltán sem, aki ma lépett ki a kormánypártból. Meskó kilépésének indokolásául a következőket mondotta:

— Én szívesen fizetem a rámeső adót és megszavazom a progressziv adóztatást is, hogy a nagybirtok 8 kiló buzát is fizessen egy hold föld után, de nem fogadom el a kisbirtokosok, a 3—5 holdasok adóját. Én ezeknek adómentességet óhajtok. A progresszivitás hiánya miatt kellett kilépnem az Egységes Pártból.

Az adójavaslatok ellenzéke megszaporodott a keresztény ellenzékkel,

amely kimondotta, hogy az adójavaslatokat nem szavazza meg. Az adójavaslatokon kívül foglalkozott még a párt a sajtóban elterjedt azon hírekkel, amelyek szerint a párt egyes tagjai tárgyalásokat folytatnának egy más politikai párthoz való közeledés, illetve az azzal való egyesülés érdekében. A pártértekezlet erre nézve megállapította, hogy ezeknek a híreknek semmi tárgyi alapjuk nincsen. A párt tagjai ilyen tárgyalásokról egyáltalán nem tudnak.

A keresztény ellenzék állásfoglalását gróf Andrássy Gyula igy indokolta meg:

— A közgazdasági programm nélkül az adójavaslatok csak fokozzák a termelők terheit és a fogyasztók számára a drágaságot, ellenben sem az állami deficiten, sem pedig a közgazdaságon nem segítenek.

Rendet teremt a bolgár miniszterelnök

Uj választásokat ir ki és uj kormányt alakit

Beogradból jelentik: A „Politika" irja: Szófiai jelentés szerint *Stambulinsky* miniszterelnök nyilatkozott a politikai helyzetről.

A bolgár miniszterelnök kijelentette, hogy Genfből való visszatérése után, ami szeptember hó végére várható, *a bolgár politikai helyzetben mélyreható változások lesznek.*

Mindenekelőtt *a jelenlegi kormány beadja lemondását* és Stambulinszky egészen uj kormányt alakit, amelynek tagjai föltétlen hivei lesznek a miniszterelnök által képviselt politikai rendszernek, ellentétben a jelenlegi kormánnyal. A kabinet néhány tagja máris visszalépett.

Az uj kormány első ténykedése lesz *a szobranje fölosztalása és nyomban utána uj választások kiirása.*

Stambulinszkynak ugyan a jelenlegi szobranjében is megvan a többsége, ez azonban oly csekély, hogy meglepetések nincsenek kizárva.

Bombamerényletet kiséreltek meg a Lipótvárosi Demokrata Club ellen

Budapestről jelentik: A sorozatos bombamerényletek tetteseinek még mindig nem sikerült nyomára akadni. Most megint ujabb bombamerényletet akartak elkövetni, amit csak véletlenül sikerült megakadályozni.

Kedden este fél tizkor a Koháry-utcai fogház házmestere rémülten vette észre, hogy a kapu balsarkában barna csomagolópapirban nagy csomag fekszik, a melyből hosszabb zsinór csüngött ki, amely égett. Bombát gyanitva, rendőrért futott. A közelben tartózkodó rendőr, aki hadviselt tüzér volt, szakszerüen felemelte a bombát és bevitte a fogház udvarának olyan helyére, ahol semmi kárt nem ejthetett.

Az azonnal meginditott rendőri nyomozás megállapitotta, hogy *egy kilőtt hét centiméteres tábori ágyu shrapnel hüvelyéből készitették a bombát.* Uj kupakot helyeztek el rajta és a lyukakon keresztül szegezték fel a gyujtózsinórt.

Egy shrapnel hüvely sulya hetven deka, maga a bomba pedig közel három kiló. Tehát *több mint két kiló robbanóanyag* volt a bombában.

A rendőrség óriási apparátussal nyomoz a bombamerénylet ügyében. Éjjel 150 detektivet mozgósitottak a Koháry-utcai törvényszéki udvarra. Egyelőre kétféle feltevés van az ügyben. A kapuval szemben, az utca másik oldalán van az unitárius egyház bérházában *a Lipótvárosi Demokrata-kör klubhelyisége, hol kedden este nagy társasvacsora volt.*

Az egyik feltevés szerint a *klubnak volt szánva a bomba,* mert pontosan a körhelyiség ablakai irányában volt elhelyezve, hogy felrobbanása esetén kárt okozzon. A másik feltevés abból indul ki, hogy a Markó-utcai fogház ellen irányult a merényletterv.

Öngyilkos lett a rossz kukoricatermés miatt

Egy starikanizsai asszony, Fazekasné, Verségi Róza, öngyilkos lett alölötti bánatában, hogy kukoricatermése tönkrement.

Fazekasné hozzákötötte az életét a kukoricaterméshez, ahhoz a pár métermázsa tengerihez, aminek, ugy hitte, meg kell teremni ebben az esztendőben. Fazekasné asszony tudta, hogy kukorica nélkül télen nyomoruság köszönne be hajlékába, nyomoruság, amit elviselni nem birna. A nyomoruság régebbi viselésére gondolt, a fütetlen szobára, az éhesen siró gyerekekre és előre látta, hogy a kukoricatermés az egyedüli mentség számára. Benne hitt, benne remélt, az volt az utolsó szalmaszál, amibe kapaszkodott nagy kétségek között. Az eljövendő decemberi napokra a kukoricatermés volt neki a biztatás, az erő és az élet. És minthogy a kukoricáját elpusztította a kánikula, elveszett Fazekasné asszony, eldobta az életet, amit nem mert télig megtartani, mert félt a Téltől, félt a nyomoruságtól. Itt hagyta kis leányát, árván, egyedül, öngyilkos lett — meghalt a kukorica miatt.

Hány Fazekasné kerül be még a napihirekbe, hány szerencsétlen, szivszakadt ember, hány öngyilkos, akik a kukoricáért halnak meg, a gabonáért, a kenyérért? Hányan lognak odatévedni, ahova Fazekasné tévedt, hányan a sok közül, a téltől ijedősek közül — hányan? Hányan keserednek el halálig, hányan hiszik el maguknak, hogy nincs tovább! A világ szegényeinek nem termelt idén a föld, a világ szegényei elvesztették mind a kukoricájukat, elvesztették a harcot, elvesztették a jövő tavaszt, — a májust! Amit adott idáig a föld, azt a drágaság elrabolta előlük, abból nekik igen kevés jár arra a kis pénzre, amit télire kuporgattak össze dologban. Fazekasnék de sokan lesznek, — istenem — ha nem változik

Egy kritikus albumából

Irta: Baedeker

HYMEN

A férjnek az az ambiciója, hogy a feleségének ő legyen az első, az asszonynak pedig, hogy az urának ő legyen az utolsó szerelme.

*

A szerelemben más hőfokok, hogy ugy mondjam: más klimatológiai viszonyok vannak, mint a házasságban. Amott nagyobb a hőség, trópikusabb a levegő, gyakoribb az égiháboru, napirenden a »sirocco«, — még napszurás is előfordul olykor. Emitt alacsonyabban áll a hőmérő, egyenletesebb (és hüvösebb) az időjárás, néha hosszantartó és unalmas eső is esik, a hőemelkedések és a hőesések nem oly feltünők. Amazt az időjárást, a viharosat, nem is lehet olyan sokáig kibirni, mint az utóbbit, a nyugodalmast, s a szerelmi viszonyok rendszerint rövidebb tartamuak, mint a házasságok. És ha kivételesképpen eltartanak ily sokáig, akkor már — házasságszámba mennek.

*

Aki igazán szereti a feleségét, az nem akar ur lenni fölötte; s aki igazán szereti az urát, nem óhajtja azt papucs alatt tartani.

*

A szerelmi házasságok sokszor a fogyó holdhoz hasonlitanak, amelynek fénye napról-napra csökken, — a konvencionálisak pedig a növekedő holdhoz, amelynek tányérja mindennap növekszik. A szerelmi mámorban kötött életközösség melege csak csökkenhet, az alaposan meggondoltaké csak emelkedhetik.

*

Alig van nő, aki ne állitaná, hogy áldozatokat hoz a házasság oltárán, s ne panaszkodna a szenvedések miatt, amelyeket Hymen jogara alatt el kell türnie, — s még nem ismertem férjet, aki nem dicsekedett volna, hogy ő az ur a háznál, s hogy az ő kivánsága a felesége részére: parancs.

*

Aki a házastársát alaposan nem ismeri, az azt nem szereti vagy — nagyon is szereti. S aki a hitestársát nem szereti, az azt nem ismeri vagy — nagyon is kiismerte.

*

Ellesett beszéd.

— Hallottad? Elválok.

— A feleségedtől?

— Nem, — az hü hozzám. A kedvesemtől.

*

Az irók és művészek vagy nagyon jó férjek, vagy nagyon rosszak. Legjobb, ha nem házasodnak.

*

Kevés olyan hamis frázis van, mint az, amely igy szól: Hymen láncai. Ismertem egy nőt, aki férjhezmenetelekor igy kiáltott föl:

— Hála Istennek! Végre szabad vagyok!

*

Egy nőtlen uriember egy alkalommal igy panaszkodott:

— A férjek a legfuresább emberek a világon. Ha udvarolunk a feleségeiknek, akkor féltékenykednek, vagy legalább is bosszankodnak, s ha nem foglalkozunk velük, akkor meg az nem tetszik nekik. Azt hiszem, azt szeretnék, ha mi lennénk a férjek és ők volnának az udvarlók.

*

Van egy bizonyos fajta kő — nem túlságosan kemény —, ha ebből két darabot kis zacskóba tesznek és sokáig rázzák őket, azok végre elvesztik minden szögletességüket s annyira lesimulnak, hogy végre egészen kerek és szabályos alakuak lesznek. Ilyen sok házasság is, amelynek két tagja tele van kiszögellő rendellenességekkel és szuró tövisekkel, — ha ezeket az Élet bizonyos ideig jól összze-vissza rázza Hymennek a zsákjában, ők is simákká válnak, mint az a két kő, s aztán harmóniában és békességben tudnak egymás mellett élni, anélkül, hogy megkarcolnák és szurkálnák egymást.

*

A férfira nézve a házasság sokszor: szakitás a világgal, a nőre nézve majd mindig: belépés a világba.

*

Aki csak azért házasodik, hogy ne éljen egyedül, az megérdemli, hogy azontul mindig — kettesben legyen.

*

A bibliából.

A nő elhagyja apját és anyját, — s a férje követi őt.

*

Nagyon ifju embereket és öregeket férjül vesznek, férfiakhoz nőül mennek a nők.

*

Don Juan mondásaiból.

— A mások felesége érdekes, a magunké biztos.

*

Egy ismerősünk arról panaszkodott tegnap, hogy a felesége hetenkint legalább egyszer megharagszik rá.

— Az még türhető, — jegyezte meg egy másik férj. — Az én becses nőm bezzeg minden istenadta nap haragszik.

— Dehogy türhető! — felelte amaz, — a feleségem haragja rendesen egy hétig tart.

*

A férj a házassága első hónapjában többet ronthat az asszonyán, mint amennyit aztán husz esztendő alatt korrigálhat.

*

A házasságot néha az első megfagadott kivánság, néha meg az első teljesitett óhajtás rontja meg.

*

Akik nagyon szeretik a nőket, azok egyáltalában nem, vagy nagyon későn házasodnak. Akik korán házasodnak, azok nem a nőket, s nem is a nőt, hanem a családi életet szeretik.

az idő. Pedig nehezen változik az idő. Pedig nehezen változik, nehezen fog jóra fordulni. Készülhetünk, már készülhetünk is a halottak uj processziójára, akiket a nyár sebzett meg, a kukorica, a gabona ölt meg, a kenyér — amint Fazekasné asszonyt, aki első a nagy csapatból . . .

Házról-házra irják össze a tankötelesek

Országos tanitógyülés lesz Beogradban

A tanügyi hatóságoknak már eddig is sok bajuk volt a tankötelesek összeirásával, ami a legnagyobb technikai nehézségekbe ütközik. A tankötelesek szabály szerint az anyakönyvi adatok alapján kellene összeirni, azonban ennek keresztülvitele a gyakorlatban lehetetlen, miután az anyakönyvi adatok a legutóbbi években olyan nagy változásoknak voltak kitéve, hogy az igy nyert kép egyáltalán nem fedi a valóságot.

Eddig azonban mégis elég pontos adatoknak volt a tanügyi hatóság birtokában, miután három évvel ezelőtt házról-házra járva irták össze a tankötelesek, négy esztendős korukról kezdve. Ezek az adatok még csak az uj tanév kezdetéig használhatók, és ezentul ismét nincs a tanügyi hatóságoknak semmiféle megbizható adatuk a tankötelesek beiratkozásának ellenőrzésére.

Ezért a tanfelügyelőség elhatározta, hogy az uj tanévben az egyes iskolák tanitói az iskolájukhoz tartozó körökben ismét házról-házra járva fogják összeirni a tankötelesek. Ez természetesen nagyobb költséggel jár, az igy felgyülemlő kiadásokat pedig az egyes iskolák fogják fedezni. A tankötelesek ilyen módon való megállapitása ismét néhány évre előre fog törlöni, hogy igy a tanügyi hatóságoknak néhány évig ujból pontos adatok álljanak rendelkezésükre a tankötelesekről.

A tanügyi körök egyébként is erősen készülnek már az uj tanév megkezdésére. Meglehetős nyugtalanságot és kedvetlenséget kelt azonban az, hogy a szeptember 1-én kezdődő uj tanévben sem állnak ujabb iskolák rendelkezésre és igy továbbra is összezsufolt tantermekben félnapos tanitás fog folyni, csakugy, mint a mult tanévben, ami semmiesetre sincs a pedagógiai eredmények javára.

A tanitóság erősen készül a szeptember első felében Beogradban megtartandó országos tanitó-gyülésre is, amely a tanitók helyzetének javitására lesz hivatva. Ennek az országos kongresszusnak az előkészitő értekezlete pénteken kezdődik meg Beogradban, amelyen résztvesznek a suboticai tanitó-testület kiküldöttei is.

Novisadon befejezték az adókivetést

— Novisadi munkatársunktól —

Novisadon három adókivető-bizottság négy és fél hónapi munka után most befejezte az 1918—1921. időre terjedő *vagyon- és jövedelmi-adó* s az 1917—1919-ig terjedő időre járó *hadinyereségadó* kivetését.

A bizottságok 3500 adóalany adóját állapitották meg. Hogy a megállapitott összeg mekkora, azt még hozzávetőlegesen sem lehet megtudni, mert az adatok most vannak földolgozás alatt. A bizottságok az előirányzott adónál 20—30 százalékkal kevesebbet állapitották meg.

Az adóalanyok rövidesen kézhez kapják, mekkora az adójuk s ez ellen 15 nap alatt felebbezhetnek, ami azonban nem jelenti azt, hogy haladékot nyernek a befizetésre, *mert a felebbezés beadása esetén is fizetni kell.*

Novisadon a legtöbb adót *Dungyerszki* Gedeon és *Dungyerszki* György fizetik. Kivülük még vagyszázan vannak, akiknek a megállapitott adója az egymillió koronát meghaladja.

Dungyerszki György terhére vagyonadót 815,000, jövedelemadót 553,000 s hadinyereségadót 2.700,000 koronát állapitottak meg. *Dungyerszki* Gedeonnak 700,000 korona jövedelmi, 854,000 korona vagyon- s kétmillió korona hadinyereségadót kell fizetni.

Novisad város adójának megállapitása után a környék adójának kivetésére kerül a sor. A pénzügyigazgatóságnál remélik, hogy *ez év végéig* a hátralékos vagyon-, jövedelem- s hadinyereségadók kivetését teljesen befejezik.

Most van egyébként megállapitás alatt *a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok adója*, hol szintén nagyon sok egymilliós adót fognak megállapitani.

A pénzügyi közegek lázasan dolgoznak, hogy a többi fajta adók kivetése is megtörténjék, hogy a közönség tudja, mit kell fizetni. A közönség ezzel szemben azt szeretné, ha az állam nemcsak arról gondoskodna, hogy a közönség tudja menynyi az adója, hanem arról is, hogy a *közönség tudja, miből fizesse is az adót.*

HIREK

BÉCS

Európa koldusa, az örökéhező, alamizsnákból élő Bécs, a hires császárváros, nem tudván tovább viselni megromlott sorsát, adoptáltatni akarja magát valamelyik gazdag szomszéddal. Mióta béke van a kontinensen, amióta Versailles van, Saint-Germaine, reparációs politika és amióta konferenciák vannak Bécs, a tradiciók, emlékek klasszikus városa, mint árva gyermek, mint éhes, lerongyolt, álmatlan metropolis, kinyujtott kézzel, türelemmel, megalázottan könyörgött mindig Európa előtt, aki holmi muszájgavalériából néha odadobott neki néhány frankot vagy fontsterlinget. Bécs esztendők óta tehetetlen lázárja a világnak, invalidusa, aki az éntánt népkonyhára járt szüntelen, hogy átvergődje a kriziseket, a bajokat és azt a nagy szegénységet, amely szakadatlan nőtt, erősödött lelki között. A nemes, büszke és gazdag császárvárosból koldust csinált a párisi békepolitika, lezülleszlvén a nyomor közkatonájává, az egyetlen közkatonává, aki rangtalanul, mukkanás nélkül szolgálja a parancsokat. Mert Bécs körül üszkösödött ki legleketébbre a nyomor, ott viselték a legteljesebben és legalázatosabban is a legyőzöttek martirumát. Bécs a béke sebesültje volt, vak, néma és süket az átélt szenvedésektől, amelyek egyre gyarapodtak, egyre jobban a kétségbeesésig. Tegnap még önérzetes és szemérmesen büszke volt ez a város, tegnap még, ha szegényen is, éhesen és rongyosan is, kitartott tradiciói mellett, de ma már utolsó értékét, klasszikus valóját, az egyedüli vagyonát: függetlenségét is odaadja a mindennapi kenyérért, amit oly régóta nélkülöz türelemmel. A volt monarchia utolsó postlamus maradéka kerülne pedig Bécs és Ausztria adoptálásával feleséghe, egy valamikori nagyhatalom utolsó emléke tünne el Európa térképéről. Ugy látszik, most már minden mindegy a bécsieknek, a császárországot térdre kényszerítette a legnagyobb és leghatalmasabb ur: a nyomor. Muszáj eladni magát, muszáj szolgául szegődnie valamelyik szomszédországnál, mert az éhséget nem birja tovább. Sorsa tragikus és megindító, amit nem lehet részvét nélkül nézni, aminthogy nem lehet közömbösen tudomásul venni azt, ha egy tiszta szerelem bukik el a nyomor keresztje alatt . . . át.

— Egy millió dinár a rokkantszervezeteknek. Beogradból jelentik: A szociálpolitikai miniszter elrendelte, hogy 1,036,000 dinárt bocsássanak rendelkezésére a rokkantszervezetek céljaira. Fedezetül az állami dohányjövedék négy hónapi bevételének erre a célra forditandó négy ezreléke szolgál.

— Földmiveskongresszus Mosztárban. Mosztárból jelentik: Szeptember 11—12-én Mosztárban gyülnek össze a földmives szövetkezetek, hogy ott kongresszust tartsanak. A kongresszus alkalmával a delegátusok féláru menetjegy-kedvezményt kapnak az oda- és visszautazásra.

— Uj konzulátusok. Beográdból jelentik: A miniszertanács szerdai ülésén elhatározta, hogy két uj konzulátust fog felállitani és pedig az egyiket Helsingforsban, a másikat Münchenben.

— A Népszövetség programmja. Párisból jelentik: A Népszövetség első ülését augusztus 30-án fogja megtartani. Napirendjén a következő tárgyak szerepelnek: 1. A német gyarmatok; 2. Palesztina; 3. nemzeti kisebbségek; 4. Jugoszlávia, Magyarország és Ausztria határainak végleges megállapitása; 5. a leszerelés kérdése és 6. az egészségügyi bizottság jelentése.

— Velencében tárgyalnak a görögtörök békéről. Londonból jelentik: Az angorai, konstantinápolyi és athéni kormányokat meghivták a Velencében szeptember 18-án kezdődő konferenciára, melynek a fegyverszünet, esetleg a béke megkötése a feladata.

— A belga kormány Csicserin ellen. Párisból jelentik: A belga kormány megtagadta az átutazási engedélyt Csicserin orosz külügyi népbiztosnak, aki Belgiumon keresztül akart Londonba utazni.

— Osztrák—jugoszláv határmegállapitás. Mariborból jelentik: Az osztrák—jugoszláv határmegállapitó-bizottság holnap kezdi meg tanácskozásait Rackersburgban.

— Meghátrált a bajor kormány. Berlinből jelentik: A bajor konfliktusban létrejött a teljes megegyezés. A bajor kormány deferált a birodalmi kormány álláspontja előtt. Lerchenfeld bajor miniszterelnök szerdán visszautazott Münchenbe, hogy a kormány előtt beszámoljon berlini tárgyalásairól.

— Uj hajóközlekedés Beograd—Bezdán között. Beogradból jelentik: A Beograd—Bezdán-i hajóközlekedés Almáson keresztül való megkönnyitésére uj menetrendet léptetett életbe a hajózási szindikátus. Augusztus 23-tól kezdve az Almás—Bezdán-i vonalon oda—vissza uj hajót állitottak be. Almásból Bezdánba csütörtökön és péntken indul és még ugyanaznap vissza is jön a hajó.

— Revizió alá veszik a vasuti élelmiszertarifát Magyarországon. Mint Budapestről jelentik, a magyar kormány az ujabb tarifaemelés során revizió alá veszi a vasuti tarifának az élelmiszerekre vonatkozó részét, hogy a drágaság ujabb emelkedését kikerülje és hogy a főváros és a nagyobb vidéki központok ellátását biztositsa. Ezt az életrevaló vasutpolitikai szempontot érvényesiteni lehetne az S. H. S. vasuti tarifánál is.

— Munkásotthonokat rendeznek be az orosz monostorokban. Berlinből jelentik: A bolsevista kormányt elismerő görögkeleti egyház hiveinek moszkvai ülése — mint a Rul értesül — elhatározta, hogy egyházi ügyekben a legfelsőbb fokon a három évenként összehivandó egyházi gyülés — a szabor — fog dönteni. Az egyház legfőbb végrehajtó szerve a főegyházigazgatóság lesz. A gyülés elhatározta a monostorok megszüntetését, amelyeket munkásotthonokká alakitanak át.

— Hajlék az orosz menekültek részére. Beogradból jelentik: Timotievics belügyminiszter, a beogradi polgármester és Jovanovics Ljuba, az orosz menekültek állami bizottságának elnöke elhatározták, hogy a belügyminisztérium terhére Sanyakon, Beograd egyik külvárosában épületet emelnek a hajléktalan orosz menekültek elhelyezésére.

— Árlejtés a suboticai vasutigazgatóságnál. Szeptember 9-én a suboticai vasutigazgatóság nyilvános árlejtést tart a személyzet részére szükséges szolgálati egyenruhák és sapkák készitésére. Szeptember 16-án ujabb árlejtés lesz 5000 darab szurokfáklya szállitására.

— A prágai konferencia napirendje. Prágából jelentik: A kisantant prágai konferenciája, melyen Lengyelországot *Marutovic* külügyminiszter képviseloi, mint hivatalosan közlik, elsősorban a Népszövetség elé kerülő kérdésekkel fog foglalkozni. Magyarországnak a Népszövetségbe való fölvétele kérdésében a kisantant negativ álláspontot fog elfoglalni. *Azt fogják javasolni, hogy Magyarország fölvételi kérvényét utasitsa el a Népszövetség, de kifejezett ellentállást nem fog tanusitani.* A konferencia határozni fog a jóvátételi problémával szemben való állásfoglalásról és meg fogja határozni, hogy ki képviselje a kisantantot a Népszövetség Tanácsában. Valószinü, hogy a képviseletet egy *csehszlovák diplomata* fogja ellátni.

— Nem szabad olcsó dohányt termelni Magyarországon. Budapestről jelentik: A háboru alatt a kormány megengedte, hogy a gazdák a saját földjükön a maguk számára dohányt termelhessenek korlátolt mennyiségben. Ez a dohány adómentes és igy nagyon olcsó volt. Most a magyar kormány a sajátcélu dohánytermelést engedélyező rendeletet nem ujitja meg és ezzel megakadályozza azt, hogy a gazdák ezentul is olcsó dohányhoz jussanak.

— Halálozás. Suboticán széles körben mély részvétet keltett *Jakobcsics Béláné* született *Plann* Krisztina elhunyta, akiben többek közt *Jakobcsics* Imre, a Hitelbank igazgatója, édesanyját gyászolja. A jótékonykodásáról közismert matróna 23-án 72 éves korában halt meg. Egy köztiszteletben álló régi családot boritot halálával gyászba. Temetése 25-én délután három órakor lesz a Zagrebačka-ulica 7. szám alól.

— Beleesett a forró paradicsomba. Novisadról jelentik: Grünfeld Manci kéléves kisleányt az édesanya főzés közben karjaiba tartotta. Egy véletlen körülmény folytán a kislány beleesett a forró paradicsomba és sulyos égési sebeket szenvedett. Beszállitották a közkórházba, ahol pár óra multva meghalt.

— Olasz—osztrák vámunió készül. Berlinből jelentik: Dr. Seypel osztrák kancellár tárgyalásokat folyat Olaszországgal való vámunió létrehozására. Seypel e célból Bécsbe való visszaérkezése után azonnal Rómába utazik. Rafatti berlini olasz nagykövet egy ujságiró előtt kijelentette, hogy ezt a törekvést az olasz kormány nagyon szimpatikusan fogadja.

— Edwards vagy Branting lesz a népszövetség uj elnöke. Prágából jelentik: A népszövetség elnökévé a következő működési évre genfi hir szerint Edwards, Chile londoni követe van kiszemelve, más részről viszont Brantingot javasolják. Az előbbi jelölt érdekében fölhozzák, hogy ő lesz a jövő évben a pánamerikai kongresszus elnöke s hogy a népszövetségnek javára válnék, ha mind a két funkciót Edwards kezében egyesitenék.

— **József főherceg megtölebbezte aradmegyei uradalmainak elkobzását.** Aradról jelentik: Amint már jelentettük, a román kormány a békeszerződés alapján mint Habsburg-vagyont állami birtokba vette József főherceg kisjenői uradalmát. Mamek Dömo aradi ügyvéd, József főherceg romániai megbizottja most jogorvoslattal él a birtokbavétel ellen és azzal támadja meg az elkobzást, hogy az tizennégy hónappal a békeszerződés joghatályba lépése után történt. Ezzel szemben a román kormány még a birok egyes házainak időközben történt eladását is a jogszerüség szempontjából megtámadja és a birtok eddigi jövedelmét is követeli.

— **Eljegyzés.** Hauer Mór Senta, Horovitz Gizike Hajduhadház, jegyesek. (Minden külön értesités helyett.)

— **Zavargások Münchenben.** Bécsből jelentik: Hindenburg tábornagy müncheni látogatása alkalmával a bajor fővárosban nagy nacionalista tüntetést rendeztek. A hadimuzeum előtt a hazafias tömeg fölismerte a *Vorwärts* tudósitóját és vércsre verte. Csak a rendőrség közbelépése tudta a meglincseléstől megmenteni.

— **A berlini jóvátételi tárgyalások.** Berlinből jelentik: Bradbury és Mauclere folytatták tárgyalásaikat Hermes pénzügyminiszterrel és Bergmann bankigazgatóval. Délután a két német megbizott jelentést tett a kancellárnak, aki szerdán a minisztertanácson beszámolt a tárgyalások eddigi menetéről. Ezuttal a titoktartás tökéletes és senki sem tud bizonyosat arról, hogy miről beszélnek a zárt ajtók mögött. A tárgyalások még néhány napig fognak elhuzódni.

— **Cáfolják Enver pasa halála hirét.** Prágából jelentik: Orosz részről jelentik, hogy Enver pasa halálának hire nem felel meg a valóságnak, mivel augusztus 15-én is látták őt egy olyan helyen, mely nagyon távol fekszik attól a helytől, ahol holttestét állitólag megtalálták.

— **Csak a legvégső esetben . . .** Brüsszelből jelentik, hogy a belga kormány a jóvátételi kérdésben állitólag ugy határozott, hogy Belgium katonai akciókban, mint például a Ruhrvidék megszállásában, csakis legvégső esetben fog részt venni s csak akkor, ha már minden más eszköz hiábavalónak bizonyult.

— **Öngyilkos lett, mert elbocsátották a hivatalából.** Topoláról jelentik: Kovacsics Béla volt topolai segédjegyző, akit több évi hivatalnokoskodás után most elbocsátottak állásából, efeletti kétségbeesésében felakasztotta magát. Mire észrevették ,már halott volt.

— **Zavargás Felsősziléziában.** Kattovicból jelentik: Szerdán a növekedő drágaság miatt a késő esti órákban rendzavarások voltak. Számos üzletet kiraboltak, az árukat az utcára dobálták és elhurcolták. A tömeg a zsidókat üldözőbe vette és megverte. Erős rendőri kirendeltség helyreállitotta a rendet.

(*) **A legizletesebb** és legolcsóbb villásreggeli Landovič (volt Bačka) vendéglőjében. Csak 2 dinár.

(*) **A dupla anyós.** Aki jól akar mulatni és sokat nevetni, az nézze meg feltétlenül ezt a remek francia bohózatot, melynek főbb szerepeit Detsch Janka, Pietsch Ferencné, Papp István, Dulics Lajos játszák. Az előadást folyó hó 24-én este 8 órai kezdettel Palicson adják elő. Külön villamoskocsikról gondoskodva.

— **Elfogtak egy 72 éves betyárt, akit 1886-ban halálraitélték s most ujra rabolt.** A nyiregyházai ügyészségre a napokban kisérték be Tóth Jakab Samu tiszakarádi 72 éves csikóst, akit többrendbeli lopással és egyrendbeli rablással gyanusitanak. Az ősz csikósnak viharos multja van. Már 1886-ban rablásért és gyilkosságért kötél általi halálra itélték. Ő ölte meg és rabolta ki 1886-ban Többedmagával a »Neszez«-csárda korcsmárosát. A halálos itéletet I. Ferenc József kegyelme életfogytiglani fegyházra változtatta s miután a betyár jól viselte magát a börtönben, másfél évtized mulva feltételesen szabadon engedték. A régi betyárvirtus azonban ujból kitört rajta s az ősz csikós visszakerült ismét a rég nem látott börtön falai közé.

(*) **Borbély és fodrász szakosztály** értesiti ugy a munkaadókat, mint a munkásokat, hogy folyó hó 28-án hétfőn délután 3 órakor közös közgyülést tart. Az elnökség.

SPORT

Kinizsi—Novisadi AK 8:0 (2:0). A temesvári csapat erőteljes, időnkint szinte durva játékkal valósággal letépte ellenfelét, amely meg se tudott mozdulni, az egész idő alatt csak védekezett a Kinizsi ostroma ellen. A győztes csapatban jó volt a csatársor és a centerhalf. A novisadiak közül a halfsor végzett elismerésreméltó munkát.

Német sprinter az FTC versenyén. *Budapestről* jelentik: Váratlanul szenzációssá vált az FTC vasárnapi nemzetközi viadalának 100 méteres és 400 méteres sikfutása. Biztos induló ugyanis azokban Fritz, a lipcsei Verein für Bewegungsspiele kiváló sprintere. Találkozása Gerővel 100 méteren, Kurunczyval és Fixl-lel 400 méteren a Springer emlékverseny kiemelkedő eseménynek igérkezik.

Sand—Concordia. Vasárnap jótékony célu előadás keretében találkozik a két csapat. A papirformák szerint a Sand győzelme várható. A mérkőzés, mely délután öt órakor kezdődik, a Sand-pályán lesz megtartva.

TŐZSDE

A novisadi tőzsde, augusztus 23. A mai tőzsdén az üzletkedv lanyha volt. A buza ab Bácska 450—457 dinár között ingadozott, záráskor azonban leszállt 440 dinárra. Az árpa 390—407, a tengeri 392.70—397.50, a nullás liszt ab Bácska 647.50—656.25.

Budapest, augusztus 23. A devizaközpont hivatalos jegyzése: Dollár 1700, Dinár 18.60—19.00, Amsterdam 655.

Zürich, augusztus 23. *Zárlat:* Berlin 03850, Newyork 52550, London 2348, Páris 4157, Milanó 2355, Prága 17.90, Budapest 0.33, Zagreb 1.50, Varsó 00650, Bécs 000750, bélyegzett 0008750.

Beográd, augusztus 23. *Zárlat:* London 373, Páris 6.60, Róma 375.50, Prága 60, Berlin 7.50, Genf 1585, Bukarest 64, Newyork 83.50.

Subotica Város Tanácsa

18711—922. sz.

HIRDETMÉNY.

Subotica Város Tanácsa a szállási népiskolák, valamint a városi elemi iskolák és óvodáknak az 1922—23. évre szükséges tüzelőanyaggal való ellátására 140 vagon I. o., kemény, 1920—21-es vágásu, hasábfára ir ki nyilvános irásbeli árlejtést.

Ezen árlejtés 1922. évi szeptember 5-én déli 12 órakor tartatik meg a városi Gazdasági Hivatalban (Városháza II. em. 129. ajtó), amelyen az ajánlattevők vagy azok törvényes meghatalmazottajai vehetnek részt.

Felhivatnak tehát mindazok a termelők vagy fakereskedők, akik a szállitást el akarják nyerni, hogy állammyeiven irt és zárt boritékba helyezett irásbeli ajánlatukat 1922. szeptember 4-én déli 12 óráig a tanácsi iktatóban nyujtsák be, mert a később érkező ajánlatokat nem veszik figyelembe.

Az ajánlattevők kötelesek az ajánlatban pontosan megjelölni, hogy mely mennyiség szállitására kötelezik magukat. A város a fát vagy a suboticai állomáson hivatalosan mérlegelve vagy az illető kereskedő suboticai telepén veszi át.

A szállitást a maga teljességében kell teljesiteni vagy a lekötött mennyiséget a városnak átadni. A szállitás tartama 6. hat, hét, a tanács jóváhagyásának kézbesitésétől számitva.

Az ajánlattevők a városi tanács végleges döntéséig ajánlatukkal szóban állanak, mig a Városi Tanácsnak jogában áll az ajánlattevők között szabadon választani.

A szállitással megbizott ajánlattevő a tanácsi jóváhagyás kézbesitésétől számitott 8 napon belül köteles az ajánlati összeg 5 százalékát bánatpénzképpen a városi pénztárban letétbe helyezni, a mely összeg a szállitás akadálytalan befejezése után visszautaltatik.

A városi tanács a vételárat a fának a suboticai vasuti állomáson való hiteles mérlegelése és átvétele vagy a szállitó telepén történt felmérés és átvételtől számitott 30 napon belül kiutalja.

Subotica, az 1922. augusztus 16-án tartott tanácsülésből.

A Városi Tanács.

Bérleti árverési hirdetmény.

Az 1922—23. gazdasági évre bérbeadok nyilvános árverés utján a legtöbbet igérőnek 200 kat. hold földet, amely Žednikon (Nagyfényen) fekszik, a szükséges gazdasági épületekkel együtt, esetleg béreslakásokkal is.

Az árverés 1922. évi augusztus hó 27-én délután 3 órakor lesz Suboticán dr. Petrović János ügyvéd irodájában megtartva.

Minden árverező az árverés megkezdése előtt köteles óvadék fejében holdankint 1000 koronát, összesen tehát 200.000 koronát letétbe helyezni.

Az árverési összeget köteles a legtöbbet igérő alulirott kezeihez legkésőbb az árverés megtartása után számitott nyolc nap alatt lefizetni, mert ellenesetben a letétbe helyezett óvadék Kis-Vojnics-féle árverési tömeg javára kárbavész.

A bérbevett föld a legtöbbet igérő birtokába megy át, mihelyt az egész bérleti összeget kifizette.

Dr. Franjo Magjarević.

(*) **Rudolfi** az európai hirü citeraművész Suboticára érkezett. Folyó hó 25., 26. és 27-én, pénteken, szombaton és vasárnap este Vass Ádámné étterméhen intim, családias jellegü hangversenyt rendez, melyre ezuton hivja meg ismerőseit.

253—1922. ügyszám.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY.

Közhirré teszem, hogy 1922. évi augusztus hó 29-én délután 3 órakor Ottenbacher Alajos házában (Subotica, Aleksandrovo 1.) közbejöttöm mellett nyilvános szóbeli árverésen el fog adatni: 1 plüss diván, 4 vörös plüss fotel, 1 barokkasztal, 1 pianino, 1 női gyürü 9 drb. brilliansspliterrel és amatiszt berakással, 1 női fehér brilliansgyürü, 1 férfi cigarettatárca ezüstből gyémánt splitter és rubinberakással és 1 fali ingaóra.

A tárgyak megtekinthetők az árverés helyszinén, a feltételek pedig a hivatalos órák alatt közjegyzői irodámban (Subotica I. Vilsonova ulica 7.)

Subotica, 1922. aug. 23.

Dr. Manojlović Vladislav
kir. közjegyző.

Özv. Schilling Kálmánné Jakobcsics Lujza, Jakobcsics Imre, dr. Perisics Zoltánné Jakobcsics Mária, dr. Gyomlay Gyuláné Jakobcsics Irén, Conen Vilmosné Jakobcsics Ilona mély fájdalomtól megtört szivvel jelentik ugy a maguk, mint a nagyszámu rokonság nevében, hogy hőn szeretett édesanyjuk, illetve jóságos rokonuk

özv JAKOBCSICS BÉLÁNÉ szül. PFANN KRISZTINA

folyó hó 23-án, hosszas szenvedés után, életének 72-ik évében, a halotti szentségek ájtatos felvétele után az Urban csendesen elhunyt.

Drága halottunk földi maradványai folyó hó 25-én délután 5 órakor fognak a Zagrebacska-ulica 7. sz. alatti gyászházban beszenteltetni s és az u. n. bajai temetőben lévő családi sirboltban örök nyugalomra helyeztetni.

Az engesztelő szent miseáldozat az elhunyt lelki üdvéért folyó hó 26-án délelőtt 9 és fél órakor fog a Szent Terézről nevezett plébánia Templomban az Egek Urának bemutattatni.

Subotica, 1922. augusztus 23.

Legyen áldott emléke!

Pfann Lajos, özv. Aigner Nándorné szül Pfann Mária
testvérei.

Dr. Perisics Zoltán
Dr. Gyomlay Gyula
Conen Vilmos
vejei.

Jakobcsics Imréné
sz. Stagelschmidt Paula
menye.

Karakasevics Károly
Herczegh Imre
Dr. Gyomlay László
Lichtneckert András
unokavejei.

Dr. Schilling Béla
Dr. Schilling Endre
Schilling László
ifj. Jakobcsics Imre
Jakobcsics Jenő
Jakobcsics Erzsike
férj. dr. Gyomlai Lászlóné
Jakobcsics Ilona
férj. Lichtnekert Andrásné
Lucsics Alice
férj. Herczegh Imréné
Lucsics Iván
ifj. Conen Vilmos
unokái.

Karakasevics Töhike
Karakasevics Zsögi
Karakasevics Ivi
Herczegh Józsika
Herczegh Ilonka
dédunokái.

Pfann Lajosné
szül. Pillick Ilona
özv. Pillich Lajosné
szül. Jakobcsics Ágnes
özv. Mamusich Lázárné
szül. Jakobcsics Erzsébet
sógornői.

GÖMBÖLYÜ ÉS SZÖGLETES DOBOZOK

irkák, noteszok, mindenféle üzleti könyvek és raszterok izléses kivitelben, jutányos áron készülnek

FISCHER ERNŐ

doboz és üzleti könyvek gyárában, Karadžićeva ulica 26. (Saját ház) Felvételi iroda Pašićeva ulica 9. Telefon 62.

Lithographiai részvények, betétkönyvek, csekklapok, többszinü cimkék igen jutányosan készülnek Pašićeva-uli'cai litographiámban

NYILTTÉR.

Dukai Lukács névre a sentai Fehérmalom által kiállított 35 m/m. 78 klgrm., 10 m/m. 8 klgrm. beraktározott buza és 50 klgrm. nullás lisztről szóló cédulákat ellopták, ha valaki azokat értékesíteni akarná az illető a rendőrségnek adandó át. 5958

OLCSÓ LISZT

0-ás liszt 25.— korona
Főzőliszt 25.— „
Derce 9.50 „

KÁDÁR LAJOS

füszerkereskedőnél, Halasi-ut, patika mellett 30. szám. Telefon 764. 5987

Könyvelő vagy könyvelőnő

aki a szerb és német nyelvet szóban és irásban birja azonnalra kerestetik helybeli nagykereskedésbe.

Önálló levelezők előnyben.

Ajánlatokat: „Schmolka" hirdető iroda Novisad' Futoška-ul. 24 továbbit. 5977

Ugyanott egy jobb házból való lehetőleg középiskolát végzett tanonc felvétetik.

I. Tűzifa a legolcsóbban kapható azonnali szállitásra vagontételben és métermázsaszámra hasábban és felapritva Biermann féle házban Párhuzamos ut 179. Telefon szám 667.

Schlanger Miksa
fakereskedő. 5886

Amerikai konyha az United States Lines hajóin.

Az amerikai kormány hajóinak vezetősége különös figyelmet fordit a hajó konyhájára olyannyira, hogy ily kitünő konyha csak a világ első szállóiban található.

Nagy, jól szellőztethető egyes szobák és lakosztályok és pihenőhelyek még az előnyei czeknek a gőzösöknek a kitünő kiszolgáláson kivül.

Kérjen az alanti cimtől vitorlafegyzéket és hajómenetrendet. A/72

UNITED STATES LINES

BERLIN W 8 Unt. d. Linden 1. ZAGREB Viator Konačište Milanovićeva-ulica továbbá minden nagyobb utazási irodától. Vezérképviselő: Norddeutscher Lloyd Bremen

Litographiai cimkéket, részvényeket, számlákat, plakátokat, **névjegyeket,** épitészeti rajzokat és autographiákat sokszorosit, valamint mindennemü

cink-kliséket olcsón és gyorsan készit:

Milodánović i Drug

„Grafički umetni zavod" Subotica, Somborski put 11. Szarvas-féle vendéglő mellett. Vidákovics ház. 5786

KÉRJÜK KIRAKATAINKBAN LEVŐ ÁRAKAT MEGTEKINTENI!

FERFI

KALAPOK

DIVAT SZINEKBEN PLESS GYÁRTMÁNY, VALAMINT FÉRFI SZINES INGEK FOLYÓ HÓ 19-tól SZEPTEMBER HÓ 10-ig MÉLYEN A GYÁRI ÁRAKON ALUL JÖNNEK ELADÁSRA

BRAĆA LEHNER

DIVATÁRU ÜZLETÉBEN
SUBOTICA
KRALJ-ALEKSANDER ULICA 5.

IRODAFŐNÖK

perfekt mérlegképes könyvelő, gyakorlott szerbhorvát, német, lehetőleg magyar levelező kerestetik. Ajánlatok a „Prva Novosadska Tvornica Sapuna Jakov Schützer i Sin Novisad" céghez intézendők. 5837

OLCSÓ! JÓ! SZÉP!

kefe, meszelő és ecsetárut

CSAK

RADÓ & DEUTSCH

kefeáru nagykereskedésében

NOVISAD, Futaki-u. 51. kaphatók. — Gyári árak.

Gyors és pontos kiszolgálás. — Pontos csomagolás. 5412

Beremendi köből égetett elsőrendü **meszet** beocsini portland **cementet** száraz rostált **faszenet** nagyban és kicsinyben ajánl **Rövai Adolf** Subotica Telefon 551. (Csirkepiac)

DIAMALT

Pékek figyelem! „DIAMALT" a Hauser & Szobolka gyárból Wien-Stadtlau, békebelf minőségben, ujra kapható a vezérképviseletnél Jugoslavia számára

Eduard Dužanec, Zagreb

Lerakat Strosmajerova ul. 10.

„JE-KA" TEA

a legjobb, legfinomabb, legolcsóbb.

Kérjen mindenütt „JE-KA" teát!

A legfinomabb „JE-KA"

csokoládét és csokoládékülönlegességeket gyártja csakis a

Confiserie „JE-KA" Zagreb

csokoládé- és csokoládékülönlegességek gyára.

Kérjen mindenütt „JE-KA" deserteket!

Tankönyvek

a közoktatási miniszter ur engedélyével ellátott iskolakönyvek kapbatók. Jegyzéket ingyen küld:

LIPSITZ és LAMPEL

könyvkiadók Subotica.

25 éven felüli

órássegédet

állandó munkára keresek

Markovits J. Sombor

órás és ékszerész. 5930

ZEMALJSKA KREDITNA BANKA D. D. SZOMBOR. ORSZÁGOS HITELBANK R. T.

8 százalék nettó kamatot fizet a betétek után, tekintet nélkül az összeg nagyságára.

Alaptőkéje: 6,000.000 K.

Tartalékalapja: 1,100.000 K.

Betétek felülmulják a 35.000.000 K-t.

Öt fiókintézete van: Odžaci, Kula, Novi-Vrbász, Batina, Crvenka és több affiliált intézete.

Kiterjedt áruosztályát szakszerüen vezeti, foglalkozik az összes gabonafélék vételével és eladásával, valamint tüzelőanyagkereskedéssel.

A mostani nagy pénzkrizisben nyujt hitelt folyószámlára és váltóra.

Finansziroz kereskedelmi és iparvállalatokat.

Külföldi átutalásokat a legjutányosabb áron teljesit. Bevált csekkeket, kiállit kötelező nyilatkozatot a valuta biztositására, szóval foglalkozik minden a bankszakmába vágó ügylettel.

„Rea" Crem
a legjobb arcápoló szer
KORONA-GYÓGYSZERTÁR
SUBOTICA, VÁROSHÁZA. 533

LEVELEZÉS

CSINOS kedves özvegyasszony megösmerkedne intelligens úri emberrel, levleket *Bolygó* jeligére a kiadóba kér. 6022

FOGLALKOZÁS

FIATALEMBER, ki beszél szerb, magyar, angol, francia, német, keres szállodai portás vagy más hasonló állást, helyben vagy vidéken. Levelet a kiadóba kérek. 5993

GYÓGYSZERÉSZ tíz évi gyakorlattal, magyar, német és kellő szerb nyelvismerettel kereskedelmi utazónak ajánlkozik. Cím a kiadóhivatalban. 5966

HÁZVEZETŐNŐNEK ajánlkozik középkoru szolid urlasszony esetleg mint szakácsné elmenne kisebb úri családhoz. Cím a kiadóban. 5926

Almolnár, ki már nagyobb malmokban működött — azonnalra felvétetik a Felsőbácskai Gőzmalomban Subotica. 5949

Irodai gyakornok felvétetik Heuduschka és Hermann cégnél. Szerbul tudók előnyben részesülnek. 5947

GÉPÉSZ, ki motor és gőzgép kezelésében önálló, malomban vagy más üzemben állást keres. Szereléseket is elvállal. Megkereséseket *Gépész* jeligére Oraszmajnovára (Banat) Parni Mlin intézendők. 5811

TÖZNI tudó egyedülálló nőt kisvárosi gyermektelen uriházhoz felvesznek. Ajánlkozás (életkor, eddigi helyek, fizetési igény) *Rendes hely* jelige alatt a kiadóba küldendők. 5973

ÜGYES önálló rőfösséget keresek azonnali belépésre ifnyképes ajánlatot Julio Halin Osijek. 5990

EGY fiatalember szolgálnak gabonairoda felvétetik. Cím a kiadóban. 5991

SZOPTATÓSDADA azonnal felvétetik. Deutsch fakereskedő Cara Lazara 6. 5992

VIZSGÁZOTT gépész állást keres. Cím a kiadóban. 5997

JUNGER REICHDEUTSCHER in Seil- und Bindegarnespinnerei, Tauwerkfabrikation und Maschinenbau praktisch u. technisch ausgebildet, sucht technische oder kommerzielle Beschäftigung. Perfekt in Maschinenschreiben, Stenographie, deutsch, französisch und serbo-kroatisch. Werte Zuschriften an Klempart, Berog (Bačka). 6014

KERESEK megbizható és csak a rövidáru engros szakmában teljesen jártas utazókat, ki Bánát és Bácskában jól be vannak vezetve, csakis olyanok pályázzanak, kik állandó állást óhajtanak — és jó referenciákkal rendelkeznek. Ugyanitt megbizható kifutó fiu kerestetik. Ugyanitt használt zsindely eladó. Cím a kiadóban. 6011

TOLMÁCSNAK vagy raktárnoknak ajánlkozik egy olaszul, szlávul, németül, magyarul beszélő kereskedősegéd. Megkereséseket kér *Szorgalmas* alatt Poste Restante Murska Sobota. 6004

IRODAI gyakorlattal biró, könyvelésben, magyar és német levelezésben jártas női munkaerő, magyar középiskolai tanár felesége keres pénztárosi, könyvelői, vagy hasonló bizalmi állást. Igényei szerények. Ciméket a kiadóhivatal közli. 5988

VÉTEL-ELADÁS

ARANYAT 60—100 K-ig veszek. Ékszerekért a legtöbbet fizetek. Ékszerekre kölcsönt közvetítek. Pátkai a Lombard Zálogház volt becsüse. Ivan Antunović ulica B. 4. (Hartmann-palota, volt Novák-ház a vasut mellett). 5883

BÉRBEADÓ, vagy eladó *földet* keresek. Cím a kiadóban. 6023

Apróhirdetések

Telefonon nem adunk felvételt ügyeikben felvilágosítást. Apróhirdetés egy szó 2 K, vastagbetűs és címszó kétszeresen számít. Legkisebb apróhirdetés ára 20 K

Apróhirdetéseket felvesz Szabotiban a kiadóhivatal Alexandra-utca, Lelbach-ház és Goldzinger hirlapiroda a vasuti park mellett. Vidékre valamennyi levélszámunk. Mellékelt díj hasonlóan 20 din., egyedüláron 40 din. Válaszbélyeg mellékelendő.

Keresek 28—30 cm cséplőgarnitúrát benzinmotorral vagy külön csépjét. Cím a kiadóban. 5972

LANGEN és Voli 18 HP. szivógázmotor malom 2 pár 36" francia kőkoptató berendezés, eladó Bagi Imre Srbski Krstur (Bánát.) 5699

ELADÓ komplet 60 orsós gyapjufonoda. Bővebbet *Modrics Antal*-nál *St.-Sivac.* 5387

VIII. KERÜLETBEN, közel a városban fekvő háztelek 138 négyszögöl eladó. Érdeklődni Csajkás órásnál Jelašičeva ulica 8. 5200

LAKATOS műhely berendezés sürgösen eladó. Horvát Mihály V. Mihajlovićeva ul. 13. 5927

JÓL bevezetett fűszerüzlet lakással együtt átadó »Pallas« hirdető iroda Jelašičeva ulica kiskápolna mellett.

ELADÓ három pár malomkő, komplett, kőpaddal, szijazattal stb. és hozzá meghajtó erő 25 HP. stabil nyersolajmotor és két pár malomkő szerelvény nélkül Rózsa Ferenc Stara Kanizsa Bácska.

MEGVÉTELRE keresek 25—30 köbméter ürtartalmu, bármilyen alaku vastartályt, fanegmunkáló gépeket, hengerszéket, malomberendezési tárgyakat, mindenfajta motorokat, benzines hordókat. Petrás László Veliki Bečkerek. 6009

8 HP. szivógázmotor 36 colos darálókő komplett felszereléssel jókarban eladó Wettstein Simon Bajmok. 6005

EGY LÁNC SZŐLLŐ nemes gyümölcsfákkal óriási szőlőterméssel elköltözés miatt eladó. Felvilágositást ad »Kurir« hirdetési iroda Subotica Wilsonova ulica 31. 5961

DEDY
Vajjon?
milyen ünnepséggel fogadná a közönség a Dedy amerikai minőségü terpentines krém feltalálóját.
mindenütt kapható
Depot:
Prva Jugoslov. Kemična Fabrika Novisad.

EGY teljes üzletberendezés eladó Wilheim Jánosnál. 6024

ELADÓ és azonnal átvehető! Ház három szoba, előszobával, melléklehelyiségekkel. Mucsitelep 94. 5996

KÜLÖNFÉLE

FRANCIA bajlestő fekete és barna színben, minden más festőszer feleslegessé válik. Kapható Illés gyógytárban, főposta átellenében.

IRODÁNAK alkalmas bútorozott szobát keresünk a város belterületén és 1 lakószobát két emberünk *Jól fizetünk.* Ajánlatokat a lap kiadóhivatalába kérünk. 5869

Boros- és zsirhordók jutányos áron kaphatók, valamint tüzfa, kovácsszén, és különféle külföldi bőszenek. Sijačić szállitó cégnél, Palički-put, telefon: 839 szám. 537!

Előkelő biztositó intézet keres a főtéren két egymásba nyiló bútorozott szobát. Cím a kiadóban. 5919

Kiadó Kulán Főutca közepén utcai üzlethelyiség 45 □ m, esetleg külön irodával Szeptemberben átvehető. Ajánlatok „Főutca 45" jeligére a kiadóba küldendők. 5974

CSINOSAN bútorozott különbejáratu szobát keresek azonnali beköltözésre. Ajánlatokat a kiadóba kérek. 5924

HELYBEN jobb szerb családhoz ellátásba adnám I. gimnazista fiamat. Bővebbet Spitzer üvegkereskedésben. 5809

LAKÁST három öt szobás melléklehelyiségekkel azonnal beköltözhetőt keresek. Közvetitők díjaztatnak. Cím a kiadóban. 5941

Vas- és fémöntvényeket gyárt, nikkelez és galvanizál KRAUSZ
V.-Pecskerek, a Törvényszéki palota mellett.
Telefon 329. 5914

SZÉNSALAK kapható a Felsőbácskai Gőzmalomban Subotica. 5953

ELVESZETT fényképes igazolvány Stanko Budanović névre szól. Megtalálója adja le a kiadóban. 5963

ELADÓ egy Wertheim kassza, márványlapok, sörcsap, virágcserepek, egy Wagner féle borkimérő pult, nyári ablakok és egy Moricser szék, a Central szállóban. 5998

CSIGALÉPCSŐ 80—100 cm. átmérővel 10 m. magas megvételre kerestetik, Havas és Forgács Topola, Bačka. 6001

10.000 DRB. sörös, 5 köttő gép más vállalkozás miatt olcsón eladó. Nagy Szilveszter Bačko Petrovoselo. 6025

SZABÓ VATTA minden mennyiségben, gyári árban kapható. Kramer S. Subotica Csirke piac. 5989

JÓKARBAN levő használt irógépek állandóan kaphatók Wilheim S. és Fia papirkereskedésében, Subotica. 5994

EGY-KÉT szobás lakást konyhával, esetleg bútorozott szobát keres fiatal házaspár. Cím a kiadóban. 5995

KÉT szép egymásba nyiló szoba beltéren rögtönzött azonnal kiadó. Nagyobb üzlethelyiség, melléklehelyiségekkel beltéren azonnal átadó (jutányosan). Több palicsi villa szőlő termésével és házak a belvárosban eladók. Langné Agina ul. 11. br. 6026

BUTOROZOTT szoba kiadó. Cím a kiadóban. 6000

GYERMEKTELEN keresztény uri család elfogad két iskolába járó leánykát teljes ellátásra, zongorahasználattal. Cím a kiadóhivatalban. 6016

GUMMIBELVEGZŐT bármilyen nyelven készit Molnár József Subotica, Frankopanska-ul. 25. Megrendeléseket a Bácsmegyei Napló kiadóhivatala is felvesz.

Kéz, láb és hónaljizzadás ellen legbiztosabb szer a Reformkenőcs. Kapható Illés gyógytárban főposta átellenében.

STRANDFÜRDŐ PALICS STRANDFÜRDŐ
VASÁRNAP AUGUSZTUS HÓ 27-ÉN ESTE 9 ÓRAKOR
A TELJES VÁROSI ZENEKAR KLASSIKUS ÉS OPERA
HANGVERSENYE
A NÉPKONYHA JAVÁRA.
BELÉPŐDÍJ SZEMÉLYENKÉNT 10 DIN., CSALÁDJEGY 30 DINÁR.
GÖRÖGTÜZ! UTÁNA TÁNCZMULATSÁG! CIGÁNYZENE!

Uj házikenyérsütőde megnyitás!
Értesitem a t. közönséget, hogy Vilsonova-ulica 53. szám alatt,
Zöldfa vendéglővel szemben
uj modern pékséget nyitottam, ahol naponta friseles komlós kenyér lesz legolcsóbb napi áron kimérve.
Szives pártfogásukat kérve tisztelettel
SPASOJE STOJANOVIĆ

KERESEK
Somborban házat, melybe őszre beköltözni, jó karban, mellékhelyiségekkel. Megkivántatik 4—5 szoba, fürdőszoba, jó földszintes ház kerttel, közel a főtérhez, lehet a bajai, apitini-uton, ajánlatok ár megjelöléssel "Sombori ház" jeligére a 5832 kiadóhivatalban kéretnek.

TARTSA SZEM ELŐTT
ENGLER ALBERT
Harisnya Áruházát
hol harisnyakülönlegességek és mindennemü rövidárnk legolcsóbban szerezhetők be.
SUSPIAC, (Löwy és Brewer mellett.)

ÜGYES ÜGYNÖK
magas jutalék mellett kerestetik különböző kurrens cikkek (gép, hordó stb.) árusitására. Ajánlatok „Interreklam R. T." vezérügynöksége (VIII. 66/022.) Subotica Postafiók 34. intézendők. 5797

Boroshordók kaphatók
használt, de jókarban 1000 hl., 300 hl. lagerhordó 20—30 hl. nagyságban, 350 hl. prima uj hordó.
Grünwald Lipót
Subotica, Sentai-ut 11. szám.

A szerkesztésért felelős dr. FENYVES FERENC - Nyomatott a kiadótulajdonos Minerva (ezelőtt Bácsmegyei Napló) Nyomda és Lapkiadó R.-T. körtorgyűlésén Suboticán.